

Володимир Веніамінович ЄФІМОВ,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності та спеціальної техніки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, Дніпро, Україна

ЩОДО СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПРИЧИН КОРУПЦІЙНИХ ПРОЯВІВ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

За ствердженнями аграрних експертів, суміш грошей аграріїв і реформаторських ідей, які готова реалізувати держава, повинна сприяти стрімкому розвитку галузі впродовж наступних декількох років. Агропромисловий комплекс України при позитивних розкладах чекає буквально «квантовий скачок» [1].

Агропромисловий комплекс України є однією із базових галузей, що здатна забезпечити зростання навіть в умовах економічної кризи, що підтверджує досвід минулих років. Вказаний сектор порівняно з іншими галузями економіки є доволі інертним і не може розвертатися на марші. Аграрії залежать від термінів посівної кампанії і жнив, тому не можуть на місяць пізніше посіяти або раніше почати збирати. Гальмується робота банківської системи щодо кредитування взагалі, не лише аграріїв, у тому числі це стосується і відкритих кредитних ліній. Також відсутнє традиційне впродовж багатьох років кредитування сільгоспвиробників з боку потужних компаній, які реалізують насіння, міндобрива та пальне під майбутній урожай [2].

На жаль сучасне положення економічного становища аграрного сектору вимагає дієвих кроків від влади в умовах порожнього бюджету і додаткових витрат на проведення антитерористичної операції на сході країни, а також стрімкого падіння гривні, аграрії опинилися фактично сам на сам із проведенням комплексу підготовчих дій до весняних робіт: суттєво зросли в ціні мінеральні добрива і засоби захисту рослин, які є переважно імпортними, а також вартість пального. Не вироблено фінансових механізмів здешевлення кредитів аграрних виробників.

Ще до недавнього часу співголови Всеукраїнського аграрного форуму та представники профільних асоціацій у сфері агропромислового комплексу зверталися з листами до керівництва держави про негайне прийняття наступних законопроектів [2]:

– № 2459. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні» (щодо дерегуляції ринку зерна) – скасовує обов'язкову сертифікацію якості зерна;

– № 2609а. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення безпечної експлуатації сільськогосподарської техніки) – скасовує обов'язковий технічний огляд сільськогосподарської техніки;

– № 3008. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання ринку засобів захисту рослин – скасовує погодження на ввіз засобів захисту рослин;

– № 3237. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень нотаріусів та особливостей реєстрації похідних речових прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення – скасовує подвійну реєстрацію при оформленні договору оренди;

– № 3316. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сталого використання земель сільськогосподарського призначення – скасовує обов'язковість проектів сівозміни та ряд документів при реєстрації права оренди.

Представники профільних організацій зазначають, що єдиною дієвою реальною допомогою з боку держави за нинішніх умов є [2; 3]:

– негайне прийняття відповідних змін у діючому законодавстві стосовно приведення останніх до міжнародних стандартів;

– збереження пільгового оподаткування – залишення недоторканими єдиний фіксований сільгосподаток і збереження акумулювання ПДВ на рахунках сільгосппідприємств,

– зняття поборів та знищення корупційних схем при оформленні численних дозвільних документів різного рівня, що дозволить вивільнити сотні мільйонів гривень на цільові потреби аграрної галузі,

– активізація нормальних економічних інструментів підтримання аграріїв, які існують у країнах центральної Європи, а не тих, що наявні зараз і викривлені під нашу «слов'янську» ментальність. Вказані кроки дозволять дати фінансову ліквідність аграрному сектору економіки: програми страхування ризиків, розвиток програм гарантійного фонду, інструменту аграрних розписок тощо.

Експерти наголошують, що аграрії втрачають мільярди гривень щороку на неофіційних платежах чиновникам за дозволи та процедури, які відсутні у цивілізованих країнах світу. На жаль серед депутатського корпусу відсутня єдина думка щодо підтримання відповідними комітетами ряду законопроектів, спрямованих на ліквідацію корупції в АПК.

Через відсутність ефективного механізму фінансового регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств їх діяльність здійснюється у складних умовах, диспропорція цін на готову продукцію, чим знижуються доходи виробників. Соціальний захист працівників галузі на рівні, визначеному діючим законодавством, не забезпечується. Така ситуація вимагає подолання існуючих недоліків функціонування АПК України та оптимізації державного регулювання, а саме комплексу заходів:

- структурна перебудова АПК;
- оптимізація земельної реформи;

- удосконалення оподаткування підприємств АПК;
- удосконалення кредитного механізму забезпечення діяльності АПК;
- захист та підтримка національних товаровиробників;
- формування державного замовлення на сільськогосподарську продукцію;

- створення ефективної інфраструктури;
- реалізація соціально-правових програм [4].

Необхідно підтримати думку аграрних експертів про те, якщо найближчим часом не вдасться стабілізувати фінансову ситуацію в країні, результати майбутньої посівної в центральній і північній частині України будуть непередбачувані.

Список бібліографічних посилань

1. Шавалюк Л. Український АПК: локомотив економіки // Антикор: уац. антикоррупц. портал. 24.09.2016. URL: http://antikor.com.ua/articles/125688-ukrainskij_apk_lokomotiv_ekonomiki (дата звернення: 15.02.2017).
2. Житков А. Аграрні асоціації виступають за прийняття нових законів та проти корупційних схем // Асоціація «Українське насіннєве товариство»: офіц. сайт. 12.03.2014. URL: <http://unt.org.ua/agrarn-asots-ats-vistupayut-za-priinyattya-novikh-zakon-v-ta-proti-korupts-inikh-skhem> (дата звернення: 15.02.2017).
3. Аграрии просят отменить самые коррупционные схемы в АПК // Антикор: уац. антикоррупц. портал. 01.03.2014. URL: http://antikor.com.ua/articles/3190-agrarii-prosjat-otmenitj-samye-korrupsionnye-shemy_v_apk (дата звернення: 15.02.2017).
4. Березіна Л. М. Світовий досвід державного регулювання АПК: уроки для України. *Науковий вісник Луганського національного аграрного університету. Економічні науки*. 2011. № 16, т. 1. С. 173–183. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Chem_Biol/nvl nau/Ekon/2010_16/Beresina.pdf (дата звернення: 15.02.2017).

Одержано 16.02.2017